

ANALÝZA NOMINACÍ ŽEN A MUŽŮ DO SENÁTNÍCH VOLEB V ROCE 2018

Mgr. Veronika Šprincová

Fórum 50 %, o.p.s | www.padesatprocent.cz

FÓRUM 50%

Obsah

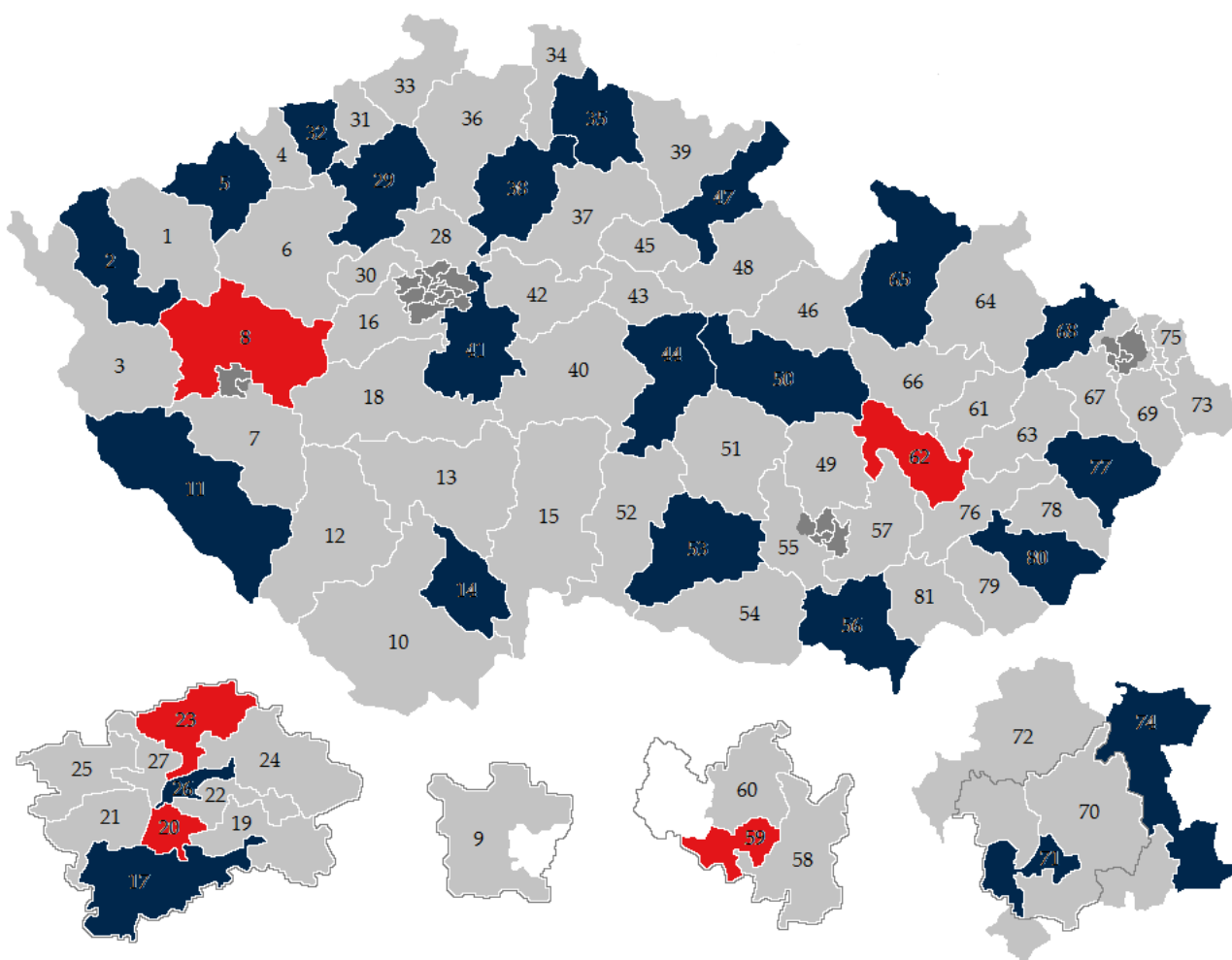
Úvod.....	2
Nominace v roce 2018 z hlediska dlouhodobého vývoje.....	3
Graf č. 1: Nominace žen do Senátu v letech 1996–2018.....	4
Nominace v jednotlivých volebních obvodech	4
Tabulka č. 1: Nominace žen v jednotlivých volebních obvodech	4
Nominace z hlediska kandidujících stran a sdružení.....	5
Tabulka č. 2: Nominace žen dle navrhuje strany.....	6
Graf č. 2: Porovnání nominací do Senátu PČR v roce 2018 za strany.....	7
Závěr.....	8

Úvod

Česká republika je z hlediska zastoupení žen v politice stále **pod evropským i celosvětovým průměrem**. Nejmenší podíl žen v rozhodovacích pozicích je právě v Senátu PČR. Když ponecháme stranou prezidentský post, je dlouhodobě **nejnižší podíl žen** právě v **horní komoře českého parlamentu**. Situace se navíc nevyvíjí lineárně, takže ani zlepšení situace v jedněch volbách neznamena dlouhodobý úspěch.

Výraznou roli zde sehrává většinový volební systém, který není pro zastoupení žen příliš příznivý. Pokud mají strany v každém obvodu nominovat pouze jednu osobu, zpravidla je vybrán mužský kandidát.

V současné době je v Senátu zastoupeno **16 senátorek**. Ženy tedy obsazují **19,8 %** všech křesel, což je dosud historicky nejvyšší číslo. **Obvody**, v nichž letos probíhají volby, zastupuje **5 žen**, tj. 18,5 %.

2

Zdroj dat: www.senat.cz

Dvě senátorky – Daniela Filipiová (ODS) a Eliška Wagnerová (nezávislá za SZ) – již letos svůj mandát neobhájí. Eva Syková obhájí mandát v dresu jiné strany (zvolena byla za ČSSD, nyní

kandiduje za ANO).

Výsledky voleb z hlediska zastoupení žen a mužů lze odhadovat poměrně stěží. Poslední volby v daných obvodech probíhaly v roce 2012 ve velmi odlišné politické konstelaci. Nejvíce mandátů – 13, tj. téměř polovinu, v nich získala **ČSSD**¹. Tu také v horní komoře zastupují 3 ženy – **Milada Emmerová** (volební obvod č. 8 – Rokycany), **Eva Syková** (vol. ob. č. 20 – Praha 4) a Božena Sekaninová (vol. ob. č. 62 – Prostějov). Druhý největší počet mandátů obhájuje **ODS** – celkem 4, z toho jeden obsadila žena, letos nekandidující **Daniela Filipiová** ve volebním obvodu č. 23 – Praha 8. **KDU-ČSL** obsazuje v současné době 3 mandáty² a **STAN** 2 mandáty, obě strany zastupují jen muži. Po jednom mandátu mají **KSČM**, **Ostravak**, **Piráti**, **SPO** (všechny tyto strany v horní komoře Parlamentu ČR zastupují muži) a **Strana zelených**, které jakožto nezávislá zastupuje již nekandidující **Eliška Wagnerová** ve volebním obvodu č. 50 – Brno-město.

S ohledem na aktuální preference a volební výsledky v posledních letech nelze předpokládat, že by ČSSD všechny mandáty obhájila. Naopak lze předpokládat zvolení kandidátů a kandidátek hnutí ANO, které dosud v daných obvodech zastoupení nemělo. Jak uvidíme dále, podíl kandidujících žen se snížil oproti roku 2016 i oproti roku 2012, kdy probíhaly volby ve stejných obvodech jako letos. Lze tedy předpokládat, že **se zastoupení žen po volbách spíše nijak výrazně nezvýší**. Záležet však bude především na úspěchu konkrétních stran či hnutí, které do voleb vyslaly své kandidáty a kandidátky, příp. nezávislých osobností, které kandidují.

3

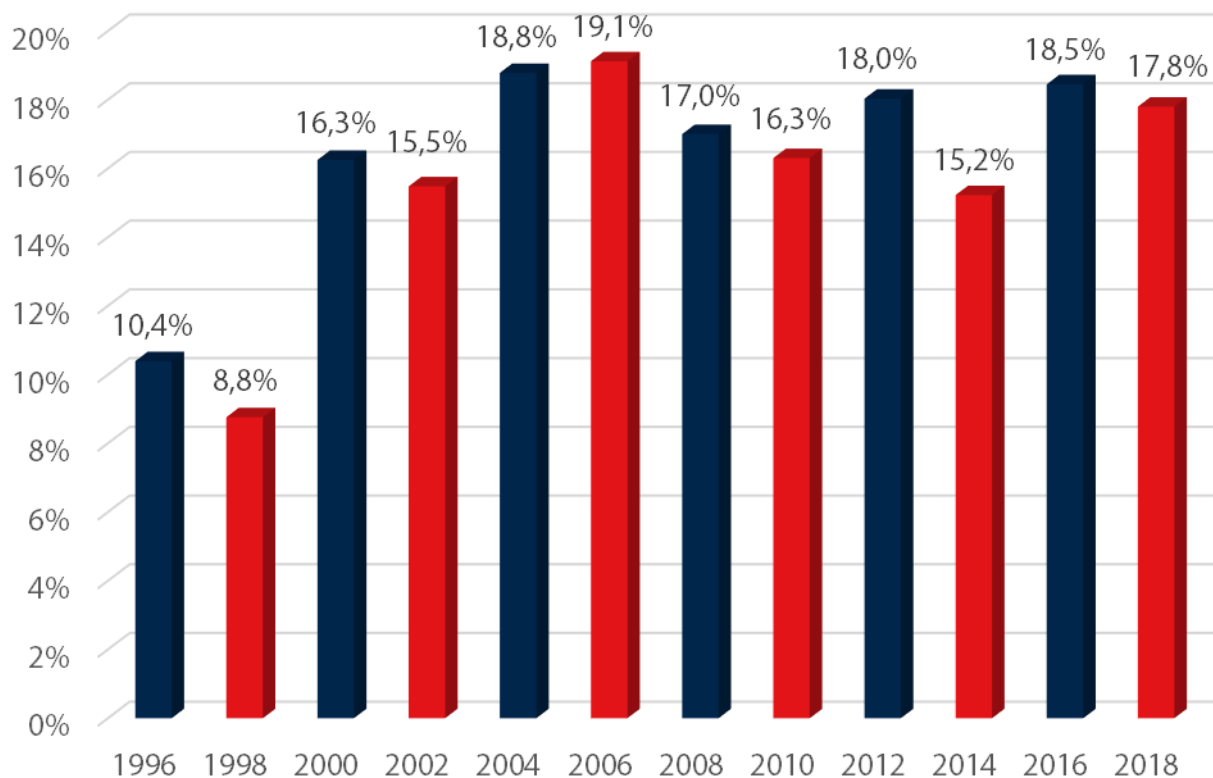
Nominace v roce 2018 z hlediska dlouhodobého vývoje

Podobně jako v případě dolní komory Parlamentu ČR **nelze** ani v případě voleb do Senátu **vysledovat jasný trend** co do podílu nominovaných žen ani co do podílu zvolených. Situace se volby od voleb mění, čímž se zároveň proměňuje i celkové složení Senátu. Situace je o to komplikovanější, že se vždy obměňuje pouze jedna třetina obvodů, takže volební výsledek nemá tak zásadní dopad na celkové složení horní komory co do zastoupení žen a mužů.

Nepravidelný vývoj podílu nominovaných žen ilustruje následující graf. Z něj je zároveň patrné, že strany a sdružení vyslaly letos do voleb nadprůměrný podíl žen, od roku 1996 je **pátý nejvyšší – 17,8 %**. Ovšem oproti roku 2016 jde o snížení o 0,7 procentního bodu.

¹ Vč. nezávislých, Evy Sykové a Františka Bublana. V současné době jsou dva mandáty neobsazeny z důvodu úmrtí dvou senátorů – Jana Hajdy a Vladimíra Plačka.

²Vč. nezávislého senátora Zdeňka Brože

Graf č. 1: Nominace žen do Senátu v letech 1996–2018

Zdroj dat: ČSÚ

Nominace v jednotlivých volebních obvodech

Z hlediska jednotlivých volebních obvodů nenacházíme úměru mezi celkovým počtem nominovaných osob v daném obvodu a podílem žen. Když se na nominace podíváme podrobněji, zjistíme, že **největší podíl žen** kandiduje ve volebním obvodu č. 62 – **Prostějov**. Celkový podíl žen a mužů je zde vyrovnaný a činí **45,5 %**, tedy více než dvojnásobek celkového podílu kandidátek v celé ČR. **Třetinu** tvoří ženy mezi kandidujícími **ve dvou volebních obvodech**: č. 47 – Náchod a č. 53 – Třebíč.

Naopak **ve čtyřech volebních obvodech** (tedy v 14,8 % z nich) kandidují **pouze muži**. Jde o volební obvod č. 11 – Domažlice, č. 29 Litoměřice, č. 50 – Svitavy a č. 56 – Břeclav. Ve všech těchto obvodech byli zvoleni muži i v předchozích volbách.

Tabulka č. 1: Nominace žen v jednotlivých volebních obvodech

Volební obvod	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen	
2	Sokolov	9	2	22,2%
5	Chomutov	9	2	22,2%
8	Rokycany	8	2	25,0%
11	Domažlice	8	0	0,0%

Volební obvod	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen
14 České Budějovice	8	2	25,0%
17 Praha 12	8	2	25,0%
20 Praha 4	8	2	25,0%
23 Praha 8	16	3	18,8%
26 Praha 2	9	1	11,1%
29 Litoměřice	9	0	0,0%
32 Teplice	9	1	11,1%
35 Jablonec nad Nisou	7	2	28,6%
38 Mladá Boleslav	7	1	14,3%
41 Benešov	11	1	9,1%
44 Chrudim	14	1	7,1%
47 Náchod	6	2	33,3%
50 Svitavy	9	0	0,0%
53 Třebíč	9	3	33,3%
56 Břeclav	7	0	0,0%
59 Brno-město	11	1	9,1%
62 Prostějov	11	5	45,5%
65 Šumperk	6	1	16,7%
68 Opava	7	1	14,3%
71 Ostrava-město	9	2	22,2%
74 Karviná	8	2	25,0%
77 Vsetín	6	1	16,7%
80 Zlín	7	2	28,6%
Celkem	236	42	17,8%

Zdroj dat: ČSÚ

5

Nominace z hlediska kandidujících stran a sdružení

Politické strany a sdružení i letos nominovaly kandidující buď samostatně, nebo v ad hoc koalicích. Do porovnání jsou tedy zahrnuti a zahrnuty kandidující na základě navrhuje, nikoli volební strany. Jinými slovy, v případě, že jde o společného kandidáta či kandidátku více subjektů, je rozhodující navrhuje strana.

Následující tabulka tedy zahrnuje všechny subjekty, které jakožto navrhuje strana do voleb nominovaly alespoň jednu osobu. Je zřejmé, že **většina** těchto subjektů – 23 ze 43 (tj. 53,5 %) – do voleb vyslala **pouze muže**. Letos pouze **jedna strana**, resp. koalice, – Aliance národních sil – do voleb nominovala **jen ženu**.

Tabulka č. 2: Nominace žen dle navrhuje strany

Navrhující strana	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen
ALIANCE N. SIL	1	1	100,0%
ANO	22	6	27,3%
APAČI 2017	1	0	0,0%
ČS	3	0	0,0%
ČSNS	2	1	50,0%
ČSSD	23	7	30,4%
Dost je Dost !	1	0	0,0%
HPP	3	1	33,3%
KAN	1	0	0,0%
KČ	4	0	0,0%
KDU-ČSL	12	1	8,3%
KSČM	27	7	25,9%
MHS	1	0	0,0%
Moravané	1	0	0,0%
MS Piráti	2	0	0,0%
MZH	2	0	0,0%
NáS	1	0	0,0%
NBPLK	1	0	0,0%
NE-VOLIM.CZ	1	0	0,0%
NEZ	1	0	0,0%
NK	18	3	16,7%
OČR	1	0	0,0%
ODS	18	1	5,6%
OL	1	0	0,0%
Ostravak	1	0	0,0%
Patrioti ČR	2	1	50,0%
Piráti	13	2	15,4%
PRO Zdraví	4	1	25,0%
PV	1	0	0,0%
RDS	1	0	0,0%
REAL	3	1	33,3%
Rozumní	5	1	20,0%
ŘN - VU	1	0	0,0%
SEN 21	4	1	25,0%
SNK ED	2	0	0,0%
Soukromníci	2	0	0,0%
SPD	27	3	11,1%
SPOZ	2	1	50,0%
SSPD-SP	2	1	50,0%
STAN	7	1	14,3%
Svobodní	2	0	0,0%

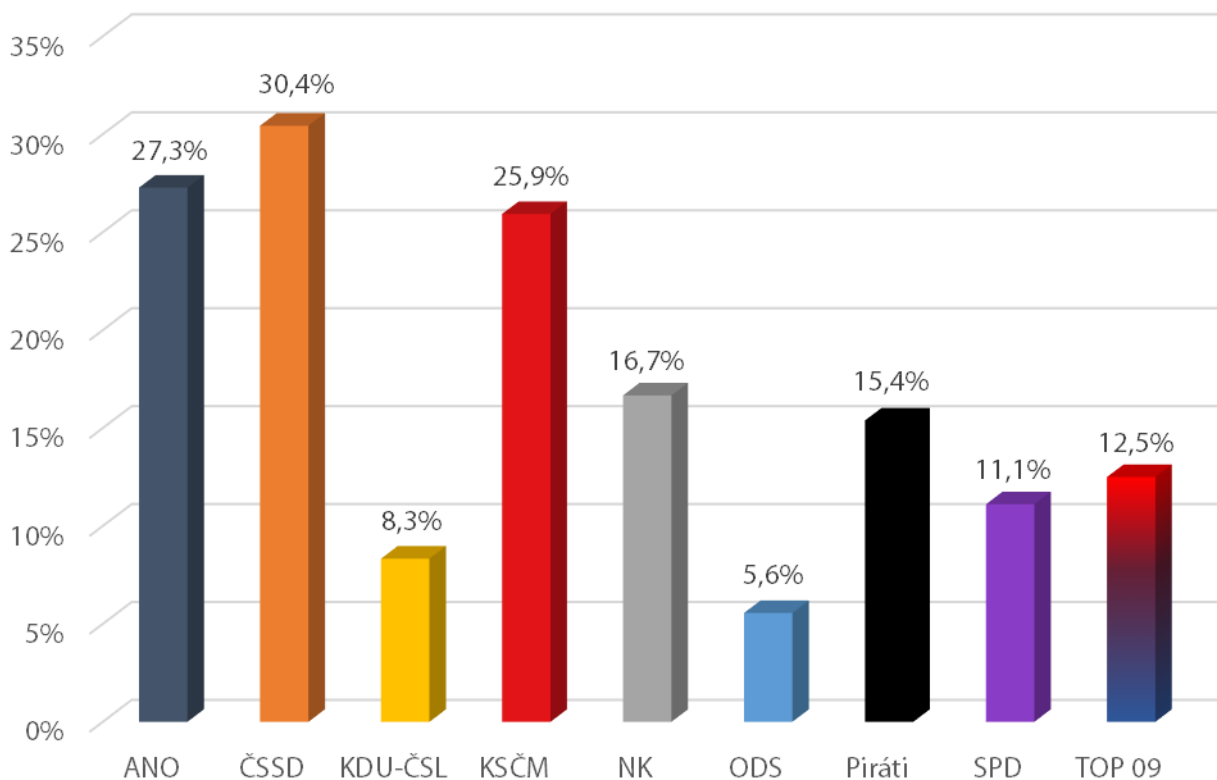
Navrhující strana	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen
TOP 09	8	1	12,5%
Zelení	1	0	0,0%
Celkem	236	42	17,8%

Zdroj dat: ČSÚ

Takto komplexní srovnání však naráží na většinový volební systém – **velká část stran** (celkem 17, tj. 39,5 %) vyslala do voleb **pouze jednu osobu**, a má tak buď nulové, nebo 100% zastoupení žen či mužů.

V následujícím grafu jsou tedy zahrnuty pouze ty strany, které **kandidují alespoň v jedné třetině volebních obvodů** (tj. 9). Z těchto stran vyslala do voleb **největší podíl žen ČSSD**, a to **30,4 %**. Z těchto vybraných stran je jediná, která vyslala do voleb více než 30 % žen. Následuje ji **hnutí ANO** s **27,3%** podílem žen mezi nominovanými a **KSČM** s 25,9 %. S odstupem pak následují nezávislí kandidáti a nezávislé kandidátky s 16,7 %, Piráti s 15,4 %, TOP 09 s 12,5 %, SPD s 11,1 %, KDU-ČSL s 8,3 % a nejmenší podíl žen najdeme u ODS – jen 5,6 %.

Graf č. 2: Porovnání nominací do Senátu PČR v roce 2018 za vybrané* navrhující strany

* Do grafu jsou zařazeny pouze strany, které nominovaly kandidáty a kandidátky alespoň ve třetině obvodů

Zdroj dat: ČSÚ

V porovnání s posledními senátními volbami v roce 2016 došlo v pořadí jednotlivých stran co do podílu nominovaných žen k velkým změnám. Přesně polovinu žen vyslala do voleb před

dvěma lety KDU-ČSL, která letos nominovala jen něco málo přes 8 % žen. Více než 30 % žen nominovala v roce 2016 i ODS, která se letos umístila poměrně suverénně na posledním místě. Nejhůře na tom naopak byly současné vládní strany – v roce 2016 nominovaly jen 12 % (ANO) a 7,7 % žen (ČSSD). Letos se naopak objevují na prvních dvou místech co do celkového podílu nominovaných žen. Poměrně stabilní jsou v tomto ohledu jak KSČM, tak TOP 09.

Závěr

Konečné zastoupení žen v Senátu po letošních volbách bude záviset především na tom, kterým stranám dají voliči a voličky důvěru. Vzhledem k tomu, že mezi stranami panují co do podílu nominovaných žen výrazné rozdíly, lze výsledek odhadovat jen stěží.

Naděje na zvýšení zastoupení žen v horní komoře parlamentu nejsou velké – celkový podíl nominovaných je nižší než současné zastoupení žen v horní komoře celkově i v obvodech, kde probíhají volby, navíc většinový systém obecně ženám příliš nepřeje. Navíc dvě z pěti současných senátorek své mandáty již neobhajují, bude tedy záležet i na tom, kdo bude zastupovat tyto obvody po volbách.

© Fórum 50 %, o.p.s

www.padesatprocent.cz